

Robotzivij aste jau gatava

Pusgadu latviešu zinātnieki kopā ar ārzemju kolēģiem strādā pie robotzivis izveides. Pēc divarpus gadiem tai jābūt gatavai.

ARTIS DRĒZIŅŠ

Šonedēļ jau rakstijām, ka Rīgas Tehniskās universitātes Mehānikas institūts militārai rūpniecībai piedāvā ideju par robotzivi. Kā paskaidroja Mehānikas institūta direktors profesors **Jānis Vība** (attēlā), kopīgam dar-

RTU MEHĀNIKAS INSTITŪTA FOTO

Robotzivi varēs izmantot visdažādākajiem nolūkiem: rūpniecībā, aizsardzībā, dažādiem zemūdens pētījumiem. Attēlā: eksperimentālā robotzivis aste.

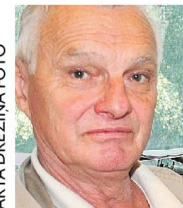
gados izstrādātu robotzivi. Darbi tiek vadīti no Igaunijas, un tie ir sadalīti, piemēram, Latvijas puse atbild par mehāniku un matemātisko teoriju, citu valstu zinātnieki domā par robotzivis vadību, dzinējiem, "smadzenēm", barošanu. Reāli darbi norit pusgadu. Prof. J. Vība uzrakstījis robotzivis kustības teorētisko pamatojumu, pēc tā viņa kolēģi doktorants Guntis Kuļikovskis un maģistrs Māris Ābele izgatavojuši zivs astes eksperimentālo variantu ar

speciālu silikona pildījumu, kas jau praktiskos izmēģinājumos pierādījusi, ka spēj kustēties gluži kā dabiskas zivs aste.

"Es darbu pie šā projekta sāku ziemā uz Lilastes ezera ledus, kad izmaksājerēju un dzīvus uz mājām aizvedu breksi, asari un ķīsi – kādu stundu tos vannā fotografēju. Ātri vien sapratu, ka robotzivij nav vajadzīgi vairāki aktivatori, bet gan viens pa vidu, kas dod tādu kustību, kādu mēs zivij redzam dabā,

– viņveida, kā karogam, kas plivo vējā," stāsta profesors J. Vība. "Savu pārliecību vēl nostiprināju, kad lielveikalā nopirku foreli un izpētīju tās šķiedras. Arī vairāki zinātnieki pasaulē nonākuši pie līdzīgiem secinājumiem, bet ir tādi, kas domā, ka pa ūdeni jāpeld kaut kam tādām, kas atšķiras no zivs – ar plakanu asti, vairākiem aktivatoriem. Bet daba un zivs jau nav stulba... Bet ir stulbi zinātnieki, kas aizraujas ar formulām tik tālu, ka neviens normāls cilvēks vairs neko nesaprot, arī to, ka zinātnieki melo..."

Zivs kustības teorētisko pamatojumu prof. J. Vība rakstījis vasarā divas nedēļas katru dienu pa desmit stundām. Līdzīgi pētījumi notiek arī citur pasaulē, par ko gan profesors neuztraucas: "Tas mani neinteresē. Mēs esam uz pareizā ceļa. Ja internetā un avīzēs redzat smukās krāsās robotzivi, tas vēl nenozīmē, ka viņa tikpat smuki arī peld, spēj ūdeni patstāvīgi orientēties, klausīt komandām un izpildīt uzdevumus.

ARTA DRĒZIŅA FOTO

bam vienojušies piecu valstu (Latvijas, Igaunijas, Lielbritānijas, Itālijas un Francijas) zinātnieki, kuri pirms gada no Eiropas zinātnēi domātiem struktūrfondiem dabūjuši 1,6 miljonus eiro, lai trīs